

**C.CABBARLI ADINA
RESPUBLİKA GƏNCLƏR KİTABXANASI
MÜSTƏQİLLİK İLLƏRİNDƏ**

T.K.SADIQOV

C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası

Azərbaycan xalqı həmişə özünün yüksək kitab mədəniyyəti ilə sayılıb-seçilmiş və zəngin kitabxanaları ilə tanınmışdır. Bu kitabxanalarda qorunub saxlanılan istər əlyazmaları, istərsə də müxtəlif elm sahələrinə aid ədəbiyyat xalqın maariflənməsinə xidmət göstərmiş, geniş oxucu kütlələrinin yardımçısı olmuşdur. “Kitabxana işi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda deyildiyi kimi, kitabxana - elm, informasiya, mədəniyyət, təhsil və tərbiyə müəssisəsi kimi çap əsərlərini və digər informasiya daşıyıcılarını toplayıb mühafizə edən, onların sistemli ictimai istifadəsini təşkil edən, cəmiyyətin intellektual və mənəvi potensialının inkişafına xidmət göstərən sosial institutdur.

C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası 1928-ci ildən yalnız qiraətxana kimi fəaliyyətə başlamışdır. Onun fondu, müvafiq binası demək olar yox idi. İlk illər kitabxana evə kitab vermək imkanına belə malik deyildi. O vaxtlar kitabxananın ağır vəziyyəti haqqında “Yeni yol” qəzetində məqalə dərc olunmuşdu. Bu məqalədə kitabxananın fondunun zənginləşməsindən, yeni kitablarla komplektləşdirilməsinin zəruriliyindən bəhs edilirdi.

Gənclər Kitabxanası 1937-ci ildən Azərbaycan dramaturgiyasının banilərindən olan C.Cabbarlının adını daşıyır.

1950-ci ildən başlayaraq kitabxananın işində ciddi dönüş yaranmışdır. O, öz fondunu ildən-ilə zənginləşdirmiş, geniş oxucu kütləsini, xüsusilə də gəncləri və məktəbliləri kitabxanaya cəlb etmişdir.

1957-ci ildə kitabxana daha əlverişli yeni bina ilə təmin edilmişdir. C.Cabbarlının yaxın dostu, Azərbaycan kinematoqrafiyasının görkəmli nümayəndəsi Məmməd Əlili öz xatirələrində yazır: “1957-ci il mənim üçün ən əziz ildir. Yeni binaya köçdükdən sonra kitabxana sanki yenidən yaranmışdır. Böyük dramaturqumuz C.Cabbarlının adını daşıyan kitabxana mənəvi sənət mülkünə çevrilmişdir”.

C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanası 1976-cı ildən isə “gənclər kitabxanası” statusu almışdır.

Müstəqil Azərbaycanda həyatın müxtəlif sahələrində aparılan islahatlar içərisində latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasının bərpa edilməsi böyük tarixi əhəmiyyət kəsb edir. Ölkə Prezidenti Heydər Əliyevin “Dövlət dilinin tətbiqi

işinin təkmilləşdirilməsi haqqında” 18 iyun 2001-ci il tarixli və “Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili gününün qeyd edilməsi haqqında” 9 avqust 2001-ci il fərmanları ölkənin ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisə olmuş və latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasına keçidi bütövlükdə təmin etmişdir. Latın qrafikalı Azərbaycan əlifbası artıq həyatımızın bütün sahələrində tam yerini tutmuşdur. Bununla yanaşı Azərbaycan ədəbiyyatı, mədəniyyəti və elminin vaxtilə kiril qrafikası ilə çap olunmuş qiymətli nümunələrinin latın qrafikasında yenidən kütləvi şəkildə nəşr olunması günün ən vacib məsələlərindən biri olaraq qalır.

Respublika Prezidenti İlham Əliyevin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” 12 yanvar 2004-cü il tarixli və “2005-2006-cı illərdə Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə çapı nəzərdə tutulan əsərlərin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında” 27 dekabr 2004-cü il tarixli sərəncamlarına əsasən son 3 il ərzində ümumi tirajı 9 milyon nüsxəyə yaxın kitab nəşr olunmuş və ölkə kitabxanalarına hədiyyə edilmişdir. O cümlədən C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasına 23.777 nüsxə ədəbiyyat hədiyyə verilmişdir. Yeni nəşrlər kitabxana fondlarını və onlardan istifadə imkanlarını xeyli genişləndirmişdir.

Eyni zamanda C.Cabbarlı adına RGK Azərbaycanda yaşayan rusdilli oxucuların mütləq marağını və tələbatını nəzərə alaraq Rusiyanın “Premyera” nəşriyyatı ilə 5 illik müqavilə bağlamışdır. Müqaviləyə əsasən hər il oradan 1200-1300 nüsxə lüğət, ensiklopediya və digər ədəbiyyat alınaraq oxucuların istifadəsinə verilir.

C.Cabbarlı adına RGK-da oxuculara xidmət sisteminin modernləşdirilməsi məqsədi ilə yeni informasiya texnologiyasının tətbiqi sahəsində çox işlər görülmüşdür. Kitabxana Soros Fondunun yerli Açıq Cəmiyyət İnstitutunun Yardım Fondu ilə müqavilə bağlamış və 2003-cü ildə “Puşkin kitabxanası” layihəsi əsasında fonda xeyli kitab daxil edilmişdir. Ümumiyyətlə, kitabxana Soros Fonduna 2 layihə təqdim etmişdir. 2003-cü ilin sonunda keçirilən müsabiqədə kitabxana yardımçı təşkilat kimi iştirak etmişdir. Kitabxanada qısa müddət ərzində “Soros biblioqrafiya aparatı”nı yenidən tərtib edilmişdir.

Tarixi-mədəni, ədəbi-bədii və elmi-fəlsəfi irsin toplanıb saxlanılmasında, nəsildən-nəslə çatdırılmasında, cəmiyyətin intellektual, mənəvi potensialının inkişafında kitabxanaların əvəzsiz rolu həmişə bəllidir. Ona görə də kitabxanaların fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, bu sahədə əsaslı islahatların aparılması və digər tədbirlərin həyata keçirilməsi baxımından 6 oktyabr 2008-ci ildə qəbul edilmiş “Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nın böyük əhəmiyyəti vardır.

Dövlət Proqramında nəzərdə tutulmuş kitabxanalararası beynəlxalq əlaqələrin qurulması, müasir qabaqcıl texnologiyalardan bəhrələnməsi, qarşı-

lıqlı təcrübə mübadiləsinin aparılması istiqamətində respublikanın digər kitabxanaları kimi C.Cabbarlı adına RGK da müəyyən tədbirlər həyata keçirir. Kitabxananın əməkdaşları Krasnodar vilayətinin Anapa şəhərində keçirilən “Kitabxanalardan gələcəyə”, Ukraynanın Sudak şəhərində keçirilən “Kırım-2008”, “Kırım-2009”, “Kırım-2010”, Moskvada keçirilən “LİBKOM-2009”, “LİBKOM-2010” və digər beynəlxalq konfrans və kitab sərgilərində mütəmadi iştirak etmişlər. Bu da Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevin kitabxanalara göstərdiyi dəstək və qayğının bariz nümunəsidir.

Ölkəmizdəki kitabxanaların dünya informasiya məkanına daxil olmasının təminatı, müvafiq dünya standartlarına uyğun olaraq elektron formaya keçirilməsi, elektron kataloqlarının yaradılması və cəmiyyətin inkişafına birbaşa təsir göstərən elektron mənbələrin sərbəst istifadəsinin təmini məqsədilə “Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq 2009-cu il mart ayından C.Cabbarlı adına RGK-da İRBİS-64 Avtomatlaşdırılmış Kitabxana İnformasiya Sistemi (AKİS) tətbiq edilmişdir. Məlumdur ki, bu sistem İnternet istifadəçilərinin elektron kataloqlara və digər biblioqrafik verilənlər bazasına çıxışının təmini üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Respublika Prezidentinin “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” 12 yanvar 2004-cü il tarixli və “2005-2006-cı illərdə Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə çapı nəzərdə tutulan əsərlərin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında” 27 dekabr 2004-cü il tarixli sərəncamlarına əsasən nəşr olunan və kitabxananın kolleksiyasına daxil edilən kitabların təsviri elektron kataloqda verilmişdir. Ümumilikdə prezident hədiyyəsi olan 356 adda 1.424 nüsxə ədəbiyyat İnternetdə yerləşdirilərək oxucuların istifadəsinə verilmişdir və bu istiqamətdə işlər davam etdirilir.

İRBİS-64 AKİS-də elektron kartotekada Azərbaycan dilində 3.068, rus dilində 706, yəni cəmi 5.491 adda dövrü mətbuat təsdiq edilmişdir. Elektron kataloqa Azərbaycan dilində 716, rus dilində 736, digər dillərdə 22 retro kitab salınmışdır ki, bunlar da 1.474 adda 5.479 nüsxə ədəbiyyatı əhatə edir. Azərbaycan dilində 203, rus dilində 613, digər dillərdə 43, ümumilikdə 4.718 nüsxə yeni kitab elektron kataloqa salınmışdır ki, bunlar da cəmi 859 adda olmuşdur. Həmin kitabların kartoçkalı çıxarılıb kataloqa düzülüşdür.

“Oxucu” Avtomatlaşdırılmış İşçi Yerində 1.201 oxucu elektron kataloqda qeydə alınmışdır. 118 oxucuya verilən 366 kitab qeydə alınmışdır.

Yeni kitabların biblioqrafik siyahı və göstəricisi işçi vəziyyətindədir. Həmçinin yeni kitabların biblioqrafik göstəricisinin elektron forması demək olar ki, hazır vəziyyətdədir və ənənəvi şəkildə çap olunmaq üçün işlənir. Tezliklə yeni kitabların siyahısı da sayta salınacaqdır.

Elektron kataloqda “Ümummilli lider”, “İdman”, “Ekologiya”, “Neft strategiyası” adlı yeni məlumat bazaları yaradılmışdır. Bu məlumat bazalarında qəzetlər, jurnallar və kitablar öz əksini tapmışdır.

C.Cabbarlı adına RGK-da İRBİS-64 AKİS-in sərlovhə və sərlovhəaltı məlumatlarının Azərbaycan dilinə tərcüməsi üzərində iş davam etdirilir.

Kitabxanada Rusiya Federasiyasının LIBNET Milli İnformasiya Kitabxana Mərkəzinin metodik vasitələrində kitabxana-bibliografiyaya aid olan normativ sənədlərdən istifadə edilmişdir.

Məlum olduğu kimi, ölkə Prezidenti İlham Əliyev 28 dekabr 2006-cı ildə “Azərbaycan Respublikasında insan hüquqlarının müdafiəsinə dair Milli Fəaliyyət Planının təsdiq edilməsinə” dair sərəncam imzalamışdır. Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktlarının insan hüquqlarına dair beynəlxalq standartlara tam uyğunluğunun təmin edilməsi, beynəlxalq təşkilatlarla yeni əməkdaşlıq strategiyasının hazırlanması və həyata keçirilməsi, dövlət orqanlarının fəaliyyətinin insan hüquqlarının təminatı baxımından təkmilləşdirilməsi, elmi-analitik işlərin stimullaşdırılması, hüquqi maarifləndirmə işinin genişləndirilməsi, dövlətlə vətəndaş cəmiyyəti arasında qarşılıqlı əlaqələrin inkişaf etdirilməsi və s. bu kimi məsələlər sərəncamda öz əksini tapmışdır. Bu sərəncamdan irəli gələn tədbirləri həyata keçirmək üçün Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevin təşəbbüsü ilə “İnformasiya hamı üçün” YUNESKO Proqramının Rusiya Komitəsi ilə əldə edilmiş razılığa əsasən Azərbaycanda ilk dəfə olaraq 27 fevral 2008-ci ildə C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasında İctimai Hüquq İnformasiya Mərkəzi (İHİM) yaradılmışdır.

İctimai Hüquq İnformasiya Mərkəzinin yaradılmasında məqsəd bunlardan ibarətdir:

1. Azərbaycan vətəndaşlarının Rusiya Federasiyasının qanunvericiliyi ilə məlumatlandırılmasını təmin etmək;
2. Azərbaycan vətəndaşlarına lazım olan məlumatı tez və operativ çatdırmaq;
3. Rusiya Qanunvericilik toplusundan yararlanana bilən 35 məntəqə üçün metodik mərkəz rolunu oynamaq.

İHİM Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyası arasında humanitar, hüquqi informasiya münasibətlərinin dostluq müstəvisində cərəyan etdiyinin əyani təzahürüdür. Mərkəzin məhz C.Cabbarlı adına RGK-da yaradılması ölkəmizdə gənclərə və yeniyetmələrə göstərilən qayğı kimi qiymətləndirilə bilər. Bu gün Rusiya Federasiyasında 1.415 bu cür mərkəz fəaliyyət göstərir və onlar Ümumrusiya şəbəkəsində birləşdirilmişdir. İlk mərkəzlər isə 1998-ci ildə yaradılmışdır. Sözü gedən mərkəzlərdə 4.152 kompüter avadanlığı vardır. Əhali mərkəzlərdən Rusiyada yaradılmış 10 hüquqi bazaya daxil ola bilər. Belə təcrübə ABŞ-da və Avropanın bir sıra qabaqcıl ölkələrində də vardır. Məsələn, Almaniyada 250, Fransada 300-dən çox hüquqi mərkəz fəaliyyət göstərir.

Azərbaycanda bu işin gerçəkləşməsində “İnformasiya hamı üçün” YUNESKO Proqramının Rusiya Komitəsi və onun sədri, Azərbaycanın böyük dostu, professor Yevgeni Kuzminin böyük əməyi olmuşdur.

Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin müraciəti əsasında sözü gedən hüquqi bazaya “Prezident Kitabxanası”, Milli Məclisin Kitabxanası və Nazirlər Kabinetinin Kitabxanası, Konstitusiya, Apellyasiya və Ali Məhkəmələrin kitabxanaları, Ombudsman Aparatının, Ədliyyə Nazirliyi yanında Hüquq-Tədris Mərkəzinin kitabxanaları, Bakı Dövlət Universitetinin Elmi Kitabxanası, Dövlət İdarəçilik Akademiyasının YUNESKO kafedrası, eləcə də daha 5 idarə və təşkilatın daxil olması barədə “İnformasiya hamı üçün” YUNESKO Proqramının Rusiya Komitəsi ilə razılıq əldə edilmişdir. Beynəlxalq ekspertlər, YUNESKO-nun “İnformasiya hamı üçün” proqramının Rusiya Komitəsinin sədri professor Kuzmin və hüquqi informasiyası üzrə 3 ekspərdən ibarət işçi qrupu Azərbaycana dəvət edilmişdir. 2007-ci il fevral ayının 26-dan mart ayının 2-nədək treninq keçirilmiş, fevralın 28-də isə İctimai Hüquqi İnformasiya Mərkəzinin açılışı olmuşdur. Açılışda Mədəniyyət və turizm naziri Ə.Qarayev, Rusiya Kitabxana Assosiasiyasının vitse-prezidenti, professor Y.Kuzmin, Rusiya Federasiyası Federal mühafizə xidmətinin idarə rəisinin müavini V.Yudin, Rusiya Federasiyasının Azərbaycandakı Fövqəladə və səlahiyyətli səfiri V.İstratov, Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkili, ombudsman E.Süleymanova, BDU-nun kafedra müdiri, professor A.Xələfov, Prezident Kitabxanasının direktoru M.Əhmədov, M.F.Axundov adına Milli Kitabxananın direktoru K.Tahirov və başqaları iştirak etmişlər.

Qonaqlar öz çıxışları zamanı yaradılan mərkəzin əhəmiyyətindən geniş söhbət açılmış və bu mərkəzin iki dövlət arasındakı ictimai-hüquqi əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinə təkan verəcəyini vurğulamışlar.

İHİM açıldığı gündən böyük əhali kütləsinin marağına səbəb olmuşdur. Mərkəzin istifadəçiləri arasında müxtəlif dövlət və qeyri-hökumət təşkilatlarının, müxtəlif təhsil ocaqlarının, o cümlədən Bakı Dövlət Universitetinin, İqtisadiyyat Universitetinin, Dillər Universitetinin tələbələri, eləcə də Ədliyyə Nazirliyinin, Fövqəladə Hallar Nazirliyinin, Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin işçiləri, müxtəlif hökumət və qeyri-hökumət təşkilatları əməkdaşları, hüquq məsləhətxanalarının işçiləri və adi oxucu qrupları da vardır. Onlar həm mərkəzdəki hüquq elmlərindən bəhs edən ədəbiyyatdan tam sərbəst istifadə edə bilir, həm də onlara təqdim olunan proqramdan yararlanırlar. Müraciət edənlərin sırasında sosial mövzularla maraqlananlar daha çox olmuşdur. Belə ki, “AİDS”, “Narkomaniya”, “Əlillər”, “Küçə uşaqları”, “Təhsil”, “Təhsildə korrupsiya” və s. ən çox tələb olunan mövzular sırasındadır.

İctimai Hüquq İnformasiya Mərkəzində əhali və vətəndaşlar Rusiya Federasiyasının Qanunvericilik və Hüquq İnformasiya Bazasına virtual daxil olmaq imkanı qazanırlar. Mərkəzin müsbət cəhətlərindən biri də pulsuz xid-

mət göstərməsidir. Bundan əlavə mərkəz mütəmadi olaraq respublikamızın müxtəlif rayonlarında yaradılan 35 məntəqə ilə əlaqə saxlayır, onların sorğu və problemləri ilə yaxından tanış olur. Mərkəzin qarşısında duran ilkin vəzifə Rusiya Federasiyasının “Qanunvericilik toplusu”nda olan hər bir yeniləşməni kompüterə yükləmək və tələbatçıların istifadəsinə verməkdir. Bu məqsədlə həftədə 2 dəfə proqramın hər bir yeniləşməsi kompüterə yüklənir. Rusiya Federasiyasının Hüquq İnformasiya Bazasına daxil olan məntəqələrlə əlaqə ha-zırda yalnız (*ihim@inbox.ru*) e-mail poçt ünvanı vasitəsilə həyata keçirilir.

25 noyabr 2008-ci ildə İFLA-nın yeni seçilmiş prezidenti Ellen Tisen İctimai Hüquq İnformasiya Mərkəzində qonaq olmuşdur. Mərkəzin əməkdaş-ları İHİM-in strukturu, yaranma tarixi, fəaliyyət prinsipləri ilə qonağı tanış et-miş, onu maraqlandıran sualları cavablandırmışlar.

Mərkəz yarandığı gündən C.Cabbarlı adına RGK-nın qarşısında duran ən vacib məsələlərdən biri İHİM-in və burada tətbiq edilən dəyərli proqramla-rın təbliğatıdır. Bu məqsədlə indiyə qədər hərəsi 5 günlük olan 2 trening təşkil olunmuşdur.

Birinci trening 20-24 aprel 2009-cu ildə hüquqi qanunvericilik bazası üzrə çalışan mütəxəssislər üçün təşkil olunmuşdu. Treningdə müxtəlif nazir-liklərin, idarə və təşkilatların, habelə şəhər və rayon kitabxanalarının mütəxəs-sisləri iştirak etmişlər. Treningdə elektron formada hüquqi informasiya mən-bələri, “Rusiya Federasiyasının hüquqi-qanunvericilik bazası və qanunlar top-lusu”, “Hüquqi informasiyanın rəsmi və dövri nəşrləri”, “Rusiya İmperiyası-nın qanunlar toplusu” bazalarından istifadə qaydaları, sözü gedən bazalarda axtarışın həyata keçirilməsi və s. praktik məşğələlər keçirilmişdir. Treningin ikinci günündə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Kitabxana işi sektorunun mü-diri Lətifə Məmmədova kitabxana işi sahəsində qəbul olunmuş Dövlət Proqra-mı haqqında məruzə ilə çıxış etmişdir. Bundan əlavə treningdə İRBİS-64 proqramı, onun işləmə prinsipləri, Azərbaycan kitabxana saytlarında axtarış sistemlərinə dair dəyərli məlumatlar verilmişdir. Treningin üçüncü günündə Moskva ilə canlı bağlantı yaradılmışdır. Trening iştirakçıları proqramla iş pro-sesində üzləşdikləri problemlər barədə rusiyalı mütəxəssislərdən dəyərli məs-ləhətlər almışlar. Treningin yekununda iştirakçılara sertifikat və qanunverici-lik bazasını yükləmək üçün disklər verilmişdir.

İkinci trening isə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 6 oktyabr 2008-ci il tarixli 3072 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan Res-publikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nın icrası ilə əlaqədar 22-26 fevral 2010-cu ildə Mədə-niyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən şəhər və rayon kitabxanalarında çalışan mütəxəssislər üçün keçirilmişdir. Treningə Mədəniyyət və turizm naziri Əbülfəs Qarayevin dəstəyi ilə Rusiya Federasiyasından Beynəlxalq EBNİT Asso-siasiyasının vitse-prezidenti Kirill Sokolinski dəvət olunmuşdu. Treningə Mə-

dəniyyət və Turizm Nazirliyi Kitabxana işi sektorunun müdiri Lətifə Məmmədova rəhbərlik etmişdir. Treninqdə Veb İRBİS-in əsas funksiyaları, Apache proqramının quraşdırılması, elektron kataloq və elektron resuslarının İnternet beynəlxalq şəbəkəyə çıxarılması, biblioqrafik bazaların yaradılması, Z39,50 Şlüzünün tətbiqi və s. məsələləri tədris edilmişdir.

Treninqdə Rusiya Federasiyasından Beynəlxalq EBNİT Assosiasiyasının vitse-prezidenti Kirill Sokolinskidən başqa Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi Kitabxana işi sektorunun əməkdaşı Samir Abbasov və C.Cabbarlı adına RGK-nın əməkdaşı Günay Həsənova da məruzəçi kimi çıxış etmişlər. Treninqdə şəhər və rayon kitabxalarından 60-a yaxın kitabxana əməkdaşları iştirak edirdi. Birinci treninqdə olduğu kimi bu treninqdə də bütün iştirakçılar sertifikatlarla təltif olunmuşlar.

İctimai Hüquq İnformasiya Mərkəzi birbaşa olaraq hüquqi orqanlarla əlaqəli fəaliyyət göstərdiyi üçün biz öz iş strukturumuzda hüquqi orqanlar ilə əməkdaşlığa xüsusi diqqət yetiririk. Belə ki, mərkəzimiz fəaliyyət dövründə “Yetkinlik yaşına çatmayanlar arasında cinayətkarlığın profilaktikası və uşaq hüquqlarının müdafiəsi” mövzusunda elmi-praktik konfrans, “Müasir yeniyetmələr, gənclər arasında cinayətkarlıq və narkomaniya” mövzusunda dəyirmi masalar və s. keçirmişdir.

Bu tədbirlər Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun, DİN-in Baş İctimai Təhlükəsizlik İdarəsinin yetkinlik yaşına çatmayanlar işi üzrə şöbənin əməkdaşları, Uşaq Hüquqları üzrə Azərbaycan Alyansı QHT-nin nümayəndələri ilə birlikdə həyata keçirilir.

C.Cabbarlı adına RGK müxtəlif sahələrə dair ədəbiyyatın təbliği məqsədi ilə kütləvi tədbirlərin əyani və şifahi formalarından istifadə etməklə hər ay müxtəlif mövzuları əhatə edən kitab sərgiləri, foto-stendlər, dəyirmi masalar, sual-cavab gecələri, görüşlər, elmi-praktik konfranslar, təqdimat mərasimləri, disputlar keçirir. “Vətəni biz şəhidlikdən uca tutduq”, “Soyqırım, milli genosid”, “Unudulmaz milli lider”, “Ekoloji saflıq - sağlamlıq”, “Böyük qayıdış, milli qurtuluş”, “Heydər Əliyev irsi və dövlətçilik işi”, “Azadlıq və istiqlaliyyət hər bir xalqın milli sərəvətidir”, “Narkomaniya, müasir yeniyetmələr, uşaq hüquqları”, “Xocalı faciəsi – əfsanəvi reallıq”, “ABŞ Konqresinin nümayəndələr palatasının xarici əlaqələr komitəsində qəbul edilən qondarma erməni soyqırımına qarşı etiraz”, “Müasir yeniyetmələr, gənclər arasında cinayətkarlıqlar, narkomaniya” başlıqları altında sual-cavab gecələri, dəyirmi masalar, disputlar, elmi-praktik konfranslar keçirilmişdir.

Hazırda C.Cabbarlı adına RGK-nın maddi-texniki bazasına 21 kompüter, 2 faks aparatı, 4 sürət çıxarma aparatı, 1 rəngli sürət çıxarma printer aparatı, 1 proyektor, 6 printer, 1 dəst səsgücləndirici aparat, 1 kağızkəsən avadanlıq, 1 CUKLOS kağızkəsən, 1 laminator, 1 stepler skrebba, 1 notebook, 1 metal prujin ilə cildləmə avadanlığı və digər avadanlıqlar daxildir.

Kitabxana hər il oxucu marağını nəzərə alaraq müxtəlif qəzet və jurnallara abunə yazılır. Məsələn, təkcə 2010-cu ildə 17 adda qəzetə, 6 adda jurnala abunə yazılmışdır. Bu qəzet və jurnallar gündəlik olaraq nəzərdən keçirilir, biblioqrafik məlumatlar İRBİS-64 AKİS-ə salınır.

Bu gün kompüter dünyada milyonlarla insanın həyatının ayrılmaz hissəsinə çevrilmişdir. Kompüterləşmə bütün bəşəriyyətin böyük nailiyyətinə çevrilmişdir. Məhz bu təzahür elmi-texniki tərəqqinin müasir mərhələsinin əsasını qoymuşdur. Təxmini hesablamalara görə, yaxın gələcəkdə fərdi kompüterlərin dördüdə biri (250 milyon ədəd) kompüter şəbəkəsi ilə əhatə olunacaqdır. “Azərbaycan Respublikasında kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı üzrə Dövlət Proqramı”nın icrasını təmin etmək məqsədi ilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi tərəfindən kitabxanaların informasiyalaşdırılması işi böyük vüsətlə ölkəmizin bütün şəhər və rayon kitabxanalarını əhatə edir. Müasir dövrdə bir kitabxana belə tapmaq mümkün deyil ki, orada kompüterləşmə prosesinə start verilməsin. Kompüter şəbəkəsi, veb sayt, elektron poçt ünvanı müasir kitabxanalarımızın fəaliyyətinin ayrılmaz hissəsidir. Təbii ki, bizim kitabxanamız da istisnalıq təşkil etmir.

C.Cabbarlı adına RGK-nın veb saytı 2009-cu ildə yenidən yenilənmiş və istifadəçilərin ixtiyarına verilmişdir. Sevindirici haldır ki, veb saytın yaradılmasında birbaşa kitabxanamızın əməkdaşları iştirak etmişlər. Biz öz veb saytımızda kitabxanamızın fəaliyyətindən əlavə oxucu kütləsi üçün maraqlı ola biləcək hər bir mövzuya toxunmağa çalışırıq. Veb saytımız hər gün yeni məlumatlarla yenilənir. “Aktual mövzular”, “Gənclər hərəkatı”, “Bu ay teatrlarımızda” və s. bu kimi linklər hər bir gənc oxucunun maraq dairəsindən xəbər verir. Böyük bir tarixi keçmişə malik olan Azərbaycanımızın keçmiş, bu günü, turizm gözəllikləri, 31 Mart soyqırımı, 20 Yanvar, Xocalı faciəsi və digər mövzular saytımızda çox geniş şəkildə işıqlandırılmışdır.

Son illər ərzində C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasının fəaliyyəti “Mədəni-maarif” jurnalının “Şərəf” diplomuna, Ağa Musa Nağıyev adına “Milli dəyərlərin qorunması” İB-nin “Ağa Musa Nağıyev” diplomuna, Azərbaycan “Azad qələmlər” Cəmiyyətinin “Qızıl əllər” diplomuna, “Qafqaz Media” İB-nin “Cəsarətli qələm” diplomuna layiq görülmüşdür. Kitabxanamız öz işini günün tələbləri səviyyəsində qurmaq üçün bütün imkanlardan bəhrələnməyə böyük səy göstərir.

ƏDƏBİYYAT

1. Xələfov A. *Heydər Əliyev və Azərbaycanda kitabxana işi*. – B., 2006.
2. Xələfov A., Qurbanov A. *Kitabxanaların kompüterləşdirilməsinin əsasları*. – B., 2006.

3. *Azərbaycan kitabxanaları XXI əsrin informasiya məkanında: I və II cild. – B., 2007.*

4. *C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasının 2008-ci il hesabatı.*

5. *C.Cabbarlı adına Respublika Gənclər Kitabxanasının 2009-cu il hesabatı.*

**REPUBLICAN YOUTH LIBRARY
NAMED AFTER J.JABBARLI
IN THE YEARS OF INDEPENDENCE**

T.K.SADIGOV

SUMMARY

Present article deals with establishment, history of Republican Youth library named after J.Jabbarli, its working principles based on decrees, orders by the President of the Republic of Azerbaijan, innovations under its competence, application of IRBIS-64 Automated Library Information System.

Wide information on authority of Public Legal Information Center (PLIC) established according to the agreement of Russian Committee of UNESCO Program "Information for all" has been provided there.

**РЕСПУБЛИКАНСКАЯ ЮНОШЕСКАЯ БИБЛИОТЕКА
ИМЕНИ ДЖ. ДЖАББАРЛЫ
В НЕЗАВИСИМЫЕ ГОДЫ**

Т.К.САДЫГОВ

РЕЗЮМЕ

В статье идет речь о создании, истории развития, рабочих принципах, новостях деятельности, внедрении Автоматизации Библиотечно Информационной Системы ИРБИС-64 в Республиканском Юношеском Библиотеке имени Дж.Джаббарлы на основе приказов, принятых распоряжениях в последние годы Президентом Азербайджана.

Отдельно дается информация о деятельности Публичного Правового Информационного Центра (ППИЦ) на основании согласия Российского Комитета Программы ЮНЕСКО "Информация для всех".